

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET

Valtion aluehallinnon uudistus

YLEISESITTELY
JAAKKO PESOLA, UUDENMAAN ELY
MYR 28.4.2025

Sisältö

- Lähtökohtana hallitusohjelma
- Uudistuksen peruseriaatteen
 - Uusi valtakunnallinen lupa-, ohjaus- ja valvontavirasto
 - ELY-keskuksista kohti elinvoimakeskuksia
- Uudistuksen kattavuus
- Organisaatio
- Aikataulu

Lähtökohtana hallitusohjelma

Uusi valtakunnallinen virasto

- Kootaan lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät uuteen valtakunnalliseen Lupa- ja valvontavirastoon.
- Investointien edistämiseksi edetään kohti yhden luukun mallia, jossa asiointi ja lupien haku tapahtuu keskitetysti ja digitaalisesti yhden lupaprosessin kautta.

Elinvoimakeskukset

- ELY-keskusten osalta lähtökohtana on monialainen valtion aluehallinto, joka kootaan nykyistä vahvemmille alueille elinvoimakeskuksiin.
- Elinvoimakeskukset ja niiden alueet muodostetaan nykyisten täyden palvelun ELY-keskusten pohjalta lisättynä yhdellä keskuksella turvaamaan ruotsinkieliset palvelut.

Lupa- ja valvontatehtävät

- Vahvistetaan yhdenmukaista lupa- ja valvontakäytäntöä alueesta riippumatta ja sujuvoitetaan lupaprosesseja.
- Kehittämisen pääperiaatteena on moninaisuus.

Turvataan

- kielelliset oikeudet
- varautumisvastuiden toteutuminen
- yhteistyö alueellisten viranomaisten kanssa sekä alueellinen läsnäolo ja toimipisteverkosto
- valvonta- ja lupakäytäntöjen yhdenvertaisuus

Uudistuksen perusperiaatteet

Mitä tehdään?

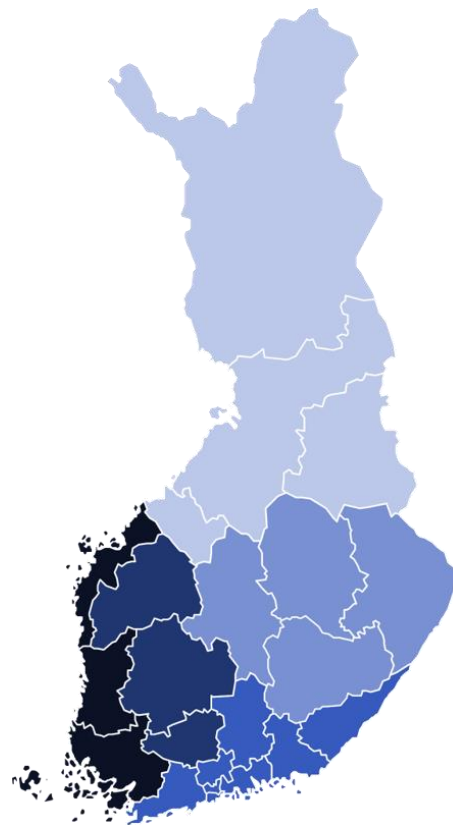
- Sosiaali- ja terveysalan lupa- ja valvontavirasto Valvira, aluehallintovirastot sekä elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten (ELY-keskusten) ympäristöasioiden vastuualueen lupa-, ohjaus- ja valvontatehtäviä **uuteen valtakunnalliseen virastoon**.
- Muodostetaan uudet alueelliset **elinvoimakeskukset**.

Miksi tehdään?

- Tavoitteena on entistä **yhtenäisemmät ja sujuvammat lupa- ja valvontaprosessit** asiakkaille ja yrityksille. Palvelut ovat tarjolla aiempaa **kattavammin** yhdestä virastosta.
- Sujuvoitetaan prosesseja ja palveluja.
- Turvataan palvelujen saatavuus ja viraston kattava alueellinen läsnäolo eri puolilla Suomea.

Uusi valtakunnallinen virasto

- Lupa-, ohjaus- ja valvontatehtävät kootaan uuteen monialaiseen Lupa- ja valvontavirastoon.
- Valvira, aluehallintovirastot sekä ELY-keskusten Y-vastuualueen tarkoituksenmukaiset tehtävät siis yhdistyvät.
- Virastolla on valtakunnallinen toimivalta. Alueellinen läsnäolo ja toimintakyky turvataan hyvinvointialueiden yhteistoiminta-alueisiin perustuen. Virastolla voi kuitenkin olla tätä laajempi toimipisteverkosto.
- Uudistuksessa varmistetaan kielelliset oikeudet. Erityistä huomiota kiinnitetään varautumisvastuisiin ja yhteistoimintaan alueellisten viranomaisten kanssa.

Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueet

Lupa- ja valvontaviraston toimialat

Sosiaali- ja terveystoimiala

- Sosiaali- ja terveydenhuollon, terveydensuojelun sekä alkoholi- ja tupakkahallinnon ja adoptioasioiden hallinnon lupa- ja rekisteröinti-, ohjaus-, valvonta- ja rahoitustehtäviä sekä muutoksenhakuviranomaistehtäviä

Ympäristötoimiala

- Ympäristönsuojelun, luonnonsuojelun, alueidenkäytön, rakentamisen, vesien- ja merenhoidon lupa-, ohjaus-, suunnittelu- ja valvontatehtäviä, vesitalousasioiden lupa- ja valvontatehtäviä sekä ympäristövaikutusten arviointiin liittyviä tehtäviä ja muita ympäristön käyttämistä ja suojelua koskevia tehtäviä

Työsuojelutoimiala

- Työsuojeluhallinnon lupa-, valvonta- ja ohjaustehtäviä sekä tuotevalvontatehtäviä

Varhaiskasvatuksen, koulutuksen ja kulttuurin toimiala

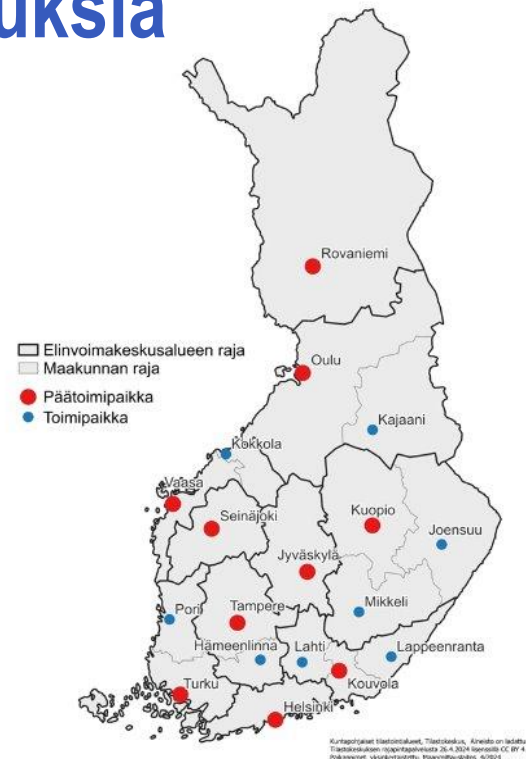
- Varhaiskasvatusta, opetusta, koulutusta, kirjastoja, liikuntaa, nuorisoa ja hautaamista koskevia lupa-, valvonta-, ohjaus- ja rahoitustehtäviä ja muutoksenhakuviranomaistehtäviä

Pelastustoimen ja varautumisen toimiala

- Pelastustoimen valvonta, pelastustoimen palvelujen laadun, saatavuuden ja tason valvonta ja arviointi, suuronnettomuus-harjoitusten arviointi erityistä vaaraa aiheuttavissa kohteissa, metsäpalojen lentotähystyksen hallinnointi ja ohjaus, pelastustoimen valtionavustuksiin liittyvät tehtävät, varautumisen alueellisen yhteistyön järjestäminen ja alue- ja paikallishallinnon turvallisuussuunnittelun edistäminen

ELY-keskuksista kohti elinvoimakeskuksia

- ELY-keskuksia koskevan muutoksen lähtökohtana on monialainen valtion aluehallinto, joka kootaan nykyistä vahvemmillemme alueille elinvoimakeskuksiin.
- Elinvoimakeskuksia muodostetaan kymmenen. Elinvoimakeskusten toimialueet ja -paikat säädetään valtioneuvoston asetuksessa. Elinvoimakeskuksilla voi olla sivutoimipaikkoja, jotka päätetään työjärjestyksellä.
- Uudistamisessa huomioidaan käynnissä oleva TE-uudistus.

Elinvoimakeskusten toimialat

1. Maa- ja puutarhatalous, maaseudun kehittäminen, kala- ja porotalous, elintarvikkeet, maatalouden tuotantopanosten turvallisuus ja laatu, luonnonmukainen tuotanto, eläinten terveys ja hyvinvointi, kasvinterveys sekä vesitalous
2. Liikennejärjestelmän toimivuus, liikenneturvallisuus, tie- ja liikenneolot sekä maanteiden pito
3. Yritystoiminnan kestävä kasvu, tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, kansainvälistyminen ja kilpailukyky sekä energiantuotanto
4. Työ- ja koulutusperusteinen maahanmuutto, maahanmuuttajien kotoutumisen ja hyvien väestösuhteiden edistäminen
5. Luonnon monimuotoisuuden hyvän tilan edistäminen sekä kulttuuriympäristön hoito, vesien hyvän tilan edistäminen, alueidenkäytön ja ilmastotyön edistäminen, ympäristökasvatus
6. Euroopan unionin alue- ja rakennepolitiikan ohjelman toimeenpanotehtäviä, Euroopan unionin maataloustuki- ja maaseuturahaston tukien toimeenpanotehtäviä sekä delegoidut maksajavirastotehtävät, jotka liittyvät elinvoimakeskusten lakisääteisiin tehtäviin.

Elinvoimakeskusten tehtävänä on lisäksi

Kehittää alueita sekä edistää yrittäjyyttä ja elinkeinotoimintaa

Neuvoa yritystoiminnan edistämisessä

Tehdä palveluohjausta ja verkostotyötä, edistää työelämän laatua

Parantaa ympäristötietoutta

Edistää ympäristöhankkeiden toteutumista

Tuottaa ja jakaa ympäristöä koskevaa tietoa

Valvoa yleistä etua kalatalousasioissa sekä sille laeissa hoidettavaksi säädetyissä vesitalousasioissa

Huolehtia valtion vesitaloudellisista luvista ja yksityisoikeudellisista sopimuksista sekä valtion vesistörakenteista

Edistää maa- ja metsätalouden vesienhallintaa

Uudistus kattaa

4600 työntekijää

27 virastoa

9 hallinnonalan tehtäviä

330 milj. e virastojen
nettomäärärahoja
vuonna 2024

Lainsäädäntöhankkeen organisointi

Ohjausryhmä

Pj. Kristiina Kokko

Valtiosihteerit, kansliapäälliköt ja osastopäälliköt

- Hankkeen ohjaus ja linjaaminen
- Raportointi yhteiskunnan uudistamisen ministerityöryhmälle

Valmisteluryhmä

Pj. Tiina Korhonen (TEM)

- Valmistelun organisointi, koordinaatio ja yhteensovitus
- Lainsäädännön yhteen kokoaminen

Lainsäädännön valmistelutiimi

Hankeviestintätiimi

Poikkihallinnollinen yt.

Pj. Tiina Korhonen, TEM

Toimeenpanohankkeet

Lupa- ja valvontaviraston
toimeenpanohanke

Elinvoimakeskusten
toimeenpanohanke

Hankkeissa suunnitellaan Lupa- ja valvontaviraston sekä elinvoimakeskusten toiminnan käynnistämistä

Seurantaryhmä

Oj. Kristiina Kokko

Maakuntien liittojen, kuntien ja hyvinvointialueiden osallistuminen valmisteluun

- Hankkeen valmistelun seuranta.

Lainsäädäntöhankkeen eteneminen

Lupa- ja valvontaviraston ja elinvoimakeskusten toimeenpanohankkeet toimivat lainsäädäntöhankkeen rinnalla.

Hallituksen esitys oli laajalla lausuntokierroksella kesällä 2024

Hallituksen esitys annetaan eduskunnalle viikolla 10 v. 2025.
Aluehallintouudistukseen kytkeytyvä YM:n yhden luukun mallin esitys annetaan viikolla 18 v. 2025.

Kiitos!

VALTIONEUVOSTO
STATSRÅDET